

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 1. Kozoperska. 1845.

List 40.

Vodnikov napis sa mesez Kosopersk.

Grosdje masti veseli Dolenz,
Vosi pa mosht bogati Gorenz.

Dobrova.

(Národna pesem.)

Eno miljo za Ljubljano
Stoji, stoji mi cerkvice,
Ali kapéla žegnana;
Notri pa je Marija
Divica izvoljena,
Sveta in vse gnade polna
Ino božje milosti. —
Ena ptica perletéla
Od kervaviga morjá,
Trikrat cerkev obletéla
In na leski obsedi.
Ona je lepó zapela
Od prelepe Dobrove:
„Oj češena si Marija
Na ti lepi Dobrovi!
Sveta si, vse gnade polna
Ino božje milosti.“
Marii je pesem dopadla,
Iz velc'ga oltarja doli gre.

Doli je šla po cerkvi,
Na cerkvenim pragu obstoji,
Ona je tičico prašala:
„Kje s' to pesem slišala?
Ali si jo ti sama složila,
Ali si jo peti slišala?“
„Je nisim sama složila,
Sim jo peti slišala,
Predelec kjer sim letala
Per kervavimu morjú,
V pisan' bark' se je vozila
Ena pomorska deklica,
Ona je prelepo pela
Od te lepe Dobrove.“
Drobna ptičica je zletéla,
Marija je k nogam šla;
Marija je pred tam bila
Kakor drobna ptičica.
Po morji se je vozila
Ta pomorska deklica,
Ona je prelepo pela
Od te lepe Dobrove,
Od te lepe Dobrove,

Od Divice izvoljene.
Marija deklic' rekla:
„Li sem se pelji h kraj'“,
H kraj' se je perpeljala
Ta pomorska deklica,
Marija deklico prašala:
„Kje si ti pesem slišala?
Al si jo ti sama složila,
Al si jo peti slišala?“ —
„To so moja mati péli,
Ko so mene zibali.“
Marija deklico prijala
Za njeno desno roko,
Peljala jo je v nebesa
Gor u sveto nebo.
Tam gor boš pesem pela
Vsi nebški družini:
Ah češena si Marija
Na ti lepi Dobrovi,
Sveta si vse gnade polna
Ino božje milosti!

Poženčan.

Pogovor od sadjoreje.

(Učitelj in učenci.)

Učitelj. Kaj, učenci! ali vas nič ne veseli greda, ki smo jo spomladi z peškami obsejali, in ktera nam zdaj toliko lépih drevésc obéta? Zakaj mi pa létas pešek ne nosite, jih zopet posejati?

France. Ja, letas je jalova. Saj vedó, de nikakoršniga sadja ni; kakó bi jim pač mógli peške nositi? Še nam tudi zlo zdéha, ko nič sadja, le samo suhiga kruha za málico dobivamo: ni sroviga sadja, ne suhjih platičev, ne češpelj; še kumric ni, jih v časi nam skuhati.

U. Taka je ja! O žitni béri se mi je marsikteri gospodar pritožil: „Letas jim z nobenim sadjem nimam postreči; druge léta smo ga pa na vse kraje prodajali, domá sušili, po tri, štiri polovnjake mošta iz njega nadruzgali, in celo zimo po

volji ga jésti imeli.“ Takó tudi gospodinje zdihujejo: „Kaj se letas več kruha in malovja potrosi, ker sadja ni; in od kod bomo poléti jésa za solato in kumare jemali?“

Otroci, vidite koristnost sadja! Tode narodrejši Bog nam včasi to ali drugo dobroto odtegne, nas učiti, jo bolj spoznavati, čislati, za njo se bolj truditi in serčnejši h ljubeznjivimu Očetu roke zanjo stegovati. Pretečeno léto je bilo v našim kraji malo sadja, letas pa clo nič. Ali bomo zató drevesa porovali in posekali? Nikdar! Še bolj jih moramo množiti, de si raznih plemen sadja v verte pripravimo; takó bomo malokdaj brez njega.

Pavel. Od kod pa pride, de nektero léto drevje ne obrodi?

U. Vzroki so večidel huda zima, škodljivi

vetrovi in deževje, kadar drevje cvetè. Ako celi čas cvetenja dež in vetrovi razsajajo, cvetje odpada, se očervovi, i. t. d. in ne dobimo tisto léto nič sadja. Nektero léto tako vreme le zgodno, drugo léto pa pozno cvetje pohlomasti; kar stori, de nam vunder enih ali družih sadonosnic sadje ostane. Zató le skerbimo, raznih sadonosnih drevov pridobiti, in nasaditi jih, kjer le pripraven kraj za nje vémo. Ko bi vsak vlastnik si prizadeval, svoje verte, zemljiša in senožeti, kolikor je mogoče, v nar bolji in nar lépsi stan pripraviti, gotovo bi zemljo v raj premenili, ki so nam ga prvi starši zapravili; in ničesar bi nam ne pomanjalo.

Jože. Jez imam veliko veselje k sadjoreji; pa na našim vertu ni perst za sadonosnice. Lanjsko léto sim raznih pešek posadil, pa le jabelčne so se ozelenile. Tudi drevesca, ki so mi jih Oní dali, le žalostno rastejo.

U. Jabelčno drevje, takó tudi peške, raji od družih rastejo. Hruševe in kutne peške je pa treba predenj se potaknejo, nekaj časa namakvati in nar boljši, porešeti jih dobro dergati, de se loš zguli, ki se po vunanji lupini kakor lim derží, in de se peške v zemlji lažeji razmočijo. Kar pa drevesca vtiče, de slabo rastejo, so morde v prepusto zemljo, ali pa napčno vsajene. — Dostokrat sim se prepričal, de le malokdo drevje práv saditi zna. Nekteri si nakopljejo, rekel bi, nasekajo sadežev, ki le čisto malo sesavk — tanjkih korenine — imajo; jih potaknejo v jamice, klobukovimu oglavju enake, in drevesca práv terdó zataptajo. Takó vsajeno drevó zamore takó malo rasti, kakor tele, če mu gobec zavežeš, sesati. Kakó? s čem si bo živeža iskalo? Jamo napravite plitvi skledi enako; kopajte bolj na široko, kakor v globokost — v pusto, mertvo zemljo.

Miha. Ali bi ne bilo práv, ko bi se práv globoka jama za drevesce skopála in preobilna z dobro perstjo zasúla? V tako jamo zasajeno drevó, mislim, bi móгло práv spešno rasti.

U. Včasi smo takó délali; pa skušnja nas je od tega odvernila. V tako jamo vsajeno drevó požéne korenine globoko po živi zemlji; práv vesélo in spešno v začetku raste, dokler iz bližne zemlje kaj živeža dobiva; pa korenine, namesto de bi na širokost po živi zemlji se bile razlézle, so le v globokost, v mertvo zemljo perrile; tú ne najdejo več živeža; drevó bo v malo létih klaverno, začèné bolehati in usahne. — Veliko podukov imamo, kakó gré drevje saditi; boljši je, vam vse to pokazati. Grajšinski gospod posestnik so me prosili, jim tridesét sadnih dreves vsaditi. Jutro je četertek in torej nimate šole; povabim vas, pridite v grajšinski vert, in pokazal vam bodem jame kopati, in drevje saditi, kakor gré. — Slab kmet bi mogel biti, kteri bi ne vedil, de je plevélniga žita pléti treba, répo, korún, koruzo okopavati, de obilniga pridelka dajo. Vécidel kmetovavcov pa misli, drevesa ne potrebujejo nobene postrežbe; in ravno ta pomota, poleg tega, de se drevje práv ne sadi, je vzrok, de sadjoreja zastaja, in nam toliko dobička ne prinese, kolikor bi mogoče bilo. Potreba je, saj perve léta, dokler se drevó dobro ne ukorenini, spomladi okopati ga, de se po razrušeni zemlji korenine lažeji razlézejo, dež lažeji do njih pride, in živeža tudi iz zraka dobivajo. Jutro vam bodem tudi to delo opravljati pokazal;

le lotíte se ga potem domá, kteri imate mlade sadonosnice, ali drevje, ki slabo raste.

Janez. To bi nam preveč časa vzélo; pa bi tudi trave škoda bilo, podkopavati jo.

(Konec sledí.)

Pogovor

kmetifhkiga ozheta s svojim naravoflovja suzhenim finam, v mefzu Kimovzu.

(Konez.)

O. Ako véfhe nifo drusiga, ko luzhize, sakaj pa beshé, kader zhlovek kolne, in fe mu blishajo, kader moli?

Š. Kadar zhlovek kolne, je ferdit, piha, f fapo odganja srak, in tudi take luzhize beshé od njega. Kadar pa moli, je bolj miren, fhe fapo bolj k febi vlezhe, in take luzhi fe mu blishajo. Ko bi te luzhi bile hudi duhovi, bi gotovo rajfhi flifhali kletev, ko molitev.

O. Pa vender ni mogozhe, de bi me bile fame luzhize takó smotile, de nozof fkorej domú nifim najdel.

Š. Morebiti fte ga pa na fomnji nemalo prevezh pili, in de vaf je vinfki duh kaj motil?

O. Pili fmo ga — sakaj jes fim bil prodal jarm volov, in bres vina kupzhije ni; sadnjizh fmo pa fhe shganje pokufili.

Š. Ozhe! to to fo bile morebiti nar huji véfhe, ki fo vaf motile na poti proti domu. Pivzi fo she marfiktero prikasen vidili, kterih nihzhe ni vidil, in kterih tudi nikjer ni. Vém fe fhe dobro fpomniti, de je pretezheno simo neki shganjar, s shganjem v pofodi in v glavi, po nozhi domú gredé vidil zhudno prikasen pri nekim koselzu; vidil je namrezh, fe mu naproti peljati gorezho kozhijo s ognjenimi konji (koselzova fenza je bila), on fe ji veš vstrafhen umakne, po tem pripuhtí domú, strah mu je besedo vsel. Potem premifhluje, kaj de bi fe bil pregrefhil, de fe mu je taka zhudna prikasen prikasala, in kér drusiga pregrefhka ne najde, fi mifli, de je gotovo svojim shganjopivzam premajhno mero dajal. De bi ga tedaj vezh ne strafhilo, gré drugi dan s shganjem okrog svojih vzherejfhnih pivzov in jim saftonj potozhi vse shganje. Ni jih bilo treba veliko filiti, popili fo ga vfiga, kar jim ga je dal in marfikteri od njih je domú gredé prikasen vidil; tresen prodajavez pa to nozh ni vidil ne gorezhe kozhije, ne ognjenih konj, kér mu shganje ni glave smotilo.

O. Kakó pa je vunder to, de fo ljudje she vezhkrat vidili kake strahove, postavim: mertve bres glav hoditi po pokopalifhu, pogrebze bres glav merlizha nefi h pogrebu i. t. d.

Š. Grosno bedaflo bi bilo vervati kej takiga! Ko bi take prikasni bili duhovi, bi jih ne mogli viditi, faj duh fe ne vidi; ko bi bile pa trupla mertvih, bi bres glave ne mogli shiveti in hoditi, faj nimamo isgleda, de bi bil kdo bres glave shivel in hodil.

O. Belo sheno fim pa she fam vidil, defiravno nifim bil pijan.

Š. Vidili fte kako belo oblezheno shenfko, ali kak fvetel fhtor ali kako drugo belo rezh in fte miflili, de je prikasen. Ljudje fi take strahove fami delajo. Zhe je kdo navdan f prasno vero v strahove, gré po kakim famotnim kraji, plafhno okrog febe pogleduje, vidi dolgo fenzo pred fabo ali sa fabo iti, in mifli de je strah; ali pa vidi fenzo drevesa, ki ima podobo moshá ali shene, in vidil je zhudno

pa visoka, mi je imenovana peč vonder prepičlo gorkote dajala, dokler si nisim nadloge popravil, ki me je, posebno na nogah, stiskala. Merzla, težje sapa namreč se mi je obilno po tleh valila, in je bila nogam zoperna, in kadar je peč v družinski izbi vso merzlo sapa požerla, takó de je bilo zdolaj dosti gorkeji, kakor v moji, in kadar že v peči ni več gorelo, gorkote je pa vonder še v sebi imela, se je večkrat merzla sapa, kadar je bil zunaj hud piš, od zgoraj v cev vlivati jela, in je narobe zdolaj še več nepotrebno vročino napravljala, takó de je bilo treba večkrat zató okna zdolaj odpréti, de sim jez več gorkote gori dobil. Ta napaka me je silila, na popravo misliti. Znano mi je, kakó je kurjava po Majsnarjevi šegi napravljena, de se namreč per eni luknji gorka sapa napeljuje, per drugi nizeji pa merzla iz stanic nazaj v peč odpeljuje, zatorej sim tudi jez skozi pod še drugo luknjo predolbel, in skozi njo drugo, tri obilne palce široko železno cev per modelnicah peči doli pred dušik napeljal, po kateri zdaj merzla sapa práv bérhko od zgoraj doli kahlá, in takó se je gorkota za mojo izbo dobro popravila, kér zdaj peč smiraj kaj požirati dobiva, kar ogréto sapa iz cevi naprej goni; pa še boljši bo prihodnjič, kér sim nove zimske okna dobil, kterih pretečeno hudo zimo še nisim imel.

Marsikdo bo morebiti mislil (z čemur so me tudi nekteri prijatli že naprej strašili), de bi jez po ti napravi utegnul v nos kaj zoperniga dobivati, pa že iz lastne skušnje skozi 4 mesce vém, de moj nos nič zoperniga ne občuti, kér vse sorte dišave prijetne in neprijetne le k verhu pod strop silijo, in zatorej me je tudi skušnja izučila, de morajo luknje skozi strop okoli cevi terdó zamazane in zamazane biti. — De se pa nevarnost ognja popolnoma odverne, je dobro, okoli cevi, po kateri vroča sapa ferči, iz potegnjeniga železa rinka v luknjo stropa vdélati, ali pa jo z motram dobro obzidati.

Nekteri si perzadevajo, z manjšimi potroški svoje peči poboljšati. Za dve peči že vém, de jima je le edina ravna železna cev skozi pečni tlak in teme udélana. Taka naprava je sicer boljši, ko nič, takó dobra pa nikdar biti ne more, kakor je tista, ki nam jo je gospod Pajk oznanil, ktera ima práv za práv tri cevi, kakor je imenovanemu oznanilu priloženo risanje vsakimu bravcu pokazalo, in zgoranja počézna štirvoglata cev mora nar manj en čévelj široka, ne pa čez tri palce debala biti, ktero dve tanjki železni podloženi šini pod temenam nosite. (Moja ima en čévelj in tri palce širokosti, visokosti pa dva obilna palca.) Vzrok, zakaj mora takó široka biti, in de je še boljši, če jo peč še širji perpusti, si že vsak sam lahko misli.

Ljubljanski ključavničarski mojster Gašper Ahčín se je na Pajkovo obdelovanje vdal, de bo to koristno napravo z robo in zdelam vred za naprej 1 funt po 20 kr. dajal, kakor je že tudi meni storil.

Jur Plémél, beneficjat na Lozicah v Ipavi.

Pogovor od sadjoreje.

(Konec.)

U. Iz nič ni nič. Sej tudi mlada živina potrežbe potrebuje, predenj doraste in kej dobička da. Žrebeta moramo nar manj tri léta kermiti, predenj je za vprégo, — in jez skozi in skozi terdim, de zdravo, zlahtno jabelčno drevó več dobička da, če petdesét lét stoji, kakor Cesarjev nar lépsi

konj, ako bi ravno toliko lét živel. Drevó okopati, bi le perve léta kakih pet minut na léto časa potrebovalo. Trave bi rés, če bi sto in sto dreves imeli in jih okopovali, precej potrátili; pri dvajsetih ali tridesetih ne znese čez koš trave, prinese pa nam zamore deset košev sadja.

Juri. Oni lepó drevje oskerbujejo; pa vunder tú in tam eno vsahne, kakó je to?

U. Starši tudi skerbno za zdravje otrok pazijo, in vsak umni človek se ogiblje vsiga, kar bi mu zdravje podkopálo; vunder smert tú in tam otroka pohlomasti, in ljudi razne starosti pokosi. Kmalo se človeku, kakor tudi drevesu, kaj naključí, kar ga pod koš spravi. Drevesu zamore kertnica ali kak drugi merčes korenine spodjésti, ali dobí kako rano, ktero nismo ročno zacelili, de se posuší i. t. d. Pri mojim drevji je pa morebiti tudi tó le napéno: Perve léta, ko sim z sadjorejo se začel pečati, sim dobival cepiče ali pelcarje nar zlahtnejšiga plemena, za cepljenje iz raznih in topléjših krajev od našiga; tem pa se naše bolj merzlo podnebje ni prileglo, in takó se te drevesca suše. Vunder pa, če ravno tú in tam eno odleti, ne bodem jenjal po mnozih skušnjah sadonosnic rediti. Saj tudi vas sto učencov učim, in znabiti, de se jih komaj deset izobrazilo bode, kakor želimo, vunder še zato šole ne bomo poderli.

Jakop. Po tem takim ne bo nikoli zlahtniga plemena sadje družih krajev pri nas rodílo?

U. Bo že, bo že; pa moramo drevje na naše ozračje (podnebje) poprej privaditi, kakor smo že mnogotere drevesa privadili. Ako iz bolj prijetniga kraja prinesen cepič na divjak včepim, iz tega čez eno ali več lét na družiga, in iz družiga na tretjiga prenêsem, bo tretje drevó stanovitno, kakor domače. Tode take skušnje ne gredó za kmeta, kateri želi hitro terdniga drevja si zarediti; temuč le za vertnarje, ki po širokim z drevjorejo se pečajo. Vam tedej svetjem, cepiče za cepljenje iz domačih odrašenih, rodovitnih in zlahtnih dreves jemati, in sadonosnice saditi po mojim poduku; takó bomo sčasama sadja zadosti imeli.

Tone. Rad bi enkrat dober jabelčnik pil; dozdej ga še nisim doletel.

U. Kadar bomo dosti zlahtniga sadja imeli, bo tudi dobriga mošta dovelj. Ravno práv me na mošt opomniš, ko nikoli taciga, in na visoko častitiga duhovniga gospoda, Franc Pirca, kateri zdaj deleč, deleč v Ameriki nevernike v kristijanstvo napeljujejo. Poznal sim jih na Belipeči gospod fajmoštra; prijazni so mi bili, zató jih poznejši v Pečah, kamor so se prestavili, z dvema gospodama obišem. Pernesó nam dva bokala pijače, in velijo pokusiti jo, ktero vino nam bi bolj dopadlo. Eno je bilo bélo, drugo visoko, višnjeve barve, in čisto kot sonce. Obá gospoda hvalita drugo vino, rekoč: Presneto je to dobra Bizelšina! Gospod fajmošter se pomuzijo in meni rekó: No Štajerc! naj ga tudi Oni pokusijo in naj mi povedó, na kateri gorici je ta kaplica rastla? Pokusim ga dvakrat — trikrat — potem še le rečem: Tega plemena še nisim tako dobriga pil. Težko ga je spoznati, de je okoli farovža na drevju rastlo. Gotovo je! so rékli. Pustili smo tertinjo in práv židane volje smo pri jabelčniku bili.

Gospod Pirc so tavžent in tavžent sadonosnic na Krajskim izredili in tudi bukvice od sadjoreje spisali, od kterih je nidavnej, drugi natis

na svitlo prišel. Ravno ta gospod so tudi mene s svojim lepim izgledam k sadjoreji spodbodli, in iz njih bukvic sim se jo večidel naučil.

Zató Jim bodem hvalo prepeval, dokler živim. Bog Jih ohrani še veliko, veliko lét pri zdravji in dobri moči, de bi še veliko za nebésko kraljéstvo in izobraženje svetá storili!

Peter Musy.

Spet nekaj za hišne gospodinje.

Kmetice iz Nasavskiga na Nemškim nosijo takó debele jajca v mesta na somenj, de so vse druge jajca le jajčiki proti njim. Eno takó jajce tehta okoli 10 lotov in vsako ima večidel po dva rumenjaka. Zató jih pa tudi po viši ceni od družih prodajo. Kaj neki te kmetice delajo, de jim kokoši take jajca ležejo? — Poleti in jeseni berejo práv pridno po gojzdih gobe (samo štrupenih ne), jih posušé, ter jih v štupo stolčejo, ktero potem skozi celo leto v piskru na kakim suhim kraji shranijo. Ravno takó tudi storé z želodam. Pšeničnih otrobov potem z četertinko imenovane gobove in ravno toliko želodove štupe z vodó zmešajo in terdo testó napravijo, iz kteriga kroglice (kuglice) grahove debelosti delajo in jih kokošim vsaki dan jesti dajo.

Centralblatt d. landw. Vereins in Baiern.

Slovenske besede.

(Nadalje.)

R. Práv plemenito je biti iskren domorodec in svoji domovini vsega dobrega želeti!

J. Samo dobro želeti je še premalo. S samimi dobrimi željami se noben grad ne sozida, nobeno polje ne obdela — pa tudi noben narod se ne izobrazí in ne osreči. Tú se je treba dela lotiti in ga naprej gnati, si perzadevati, da se domorodec sam čedalje bolj izobrazí, potem pa svoje rojake podučuje v dobrih in koristnih rečeh; tu veljá se truditi neprenehoma v besedi in djanji. Pravijo: otrokam da ljubi Bog srečo v spanji — odrasčeni se morajo pa truditi za njo. Tú se pravi: Te jedro mika, zgrizi lupino. Zlahtne želje so lepó dišeč cvet, zlahtne dela pa sladek sad. Lep je cvet, boljši še sam sad. Kjer drevesca ne cvetó, tam se ni nadjati sadja; še cvet je zastonj, če sadja ne obrodi. Čemu dobre želje, ko bi dobreh dél ne bilo? Tukaj veljá beseda: Misli zlahtno, delaj plemenito!

R. Da meni verjamete, jaz svoji domovini vsega dobrega želim, takó iskreno ko vsaki domorodec, — pa kaj moreš nas jeden vsemu narodu koristiti? Nič, ali saj takó malo, da ni vredno govora. — To more le samo naša gospóda, viši oblasti in naši duhovski in deželski starešini.

J. Vém, kaj hočeš reči. Resnično je, da se izreči ne da, koliko dobrega sprimejo dežele in narodi po skerbnih in dobromislečih oblastnikih, po duhovskih in deželskih starešinih, ki po očetovo ravnajo s temi, kateri so jim povereni. Dragi moj Radislav! Nič ni na svetu takó zlahtnega, kakor slavni oblastniki in starešini (Behörden), ki se za srečo ljudstva in domovine trudijo. Ako bi jih vendar s čem primeriti hotel, bi rekel, oni so božja roka, ki narode in dežele vlada in jih k sreči vozi. Zató se pri vsakih litanijah moli: „O Bog! razsvetli in poterdi v vsim dobrim duhovske in deželske oblastnike in vlasti, da nas bodo na vse to napeljevali, kar zamore k tvoji božji časti, k našemu

zveličanju in k miru in sreči celega kershanstva pripomoči.“ — Pa vsega samí ne morejo dognati, težka butara na njih ramah sloni; blagomisleči domorodci jih morajo podpirati, in srečo domovine podpomagovati. —

R. Kakó bi pa mogel nas jeden srečo domovine podpomagati?

J. Vsak mora biti domorodec in srečo domovine podpirati, ako si perzadeva, da je pošten, delaven, skerblijiv in dobro izučén v opravih svojega stanú; po tem, da, ako more, tudi svoje rojake k temu napeljuje. Ako bi vsak to storil, v kratkim bi bila cela dežela polna samih poštenih, delavnih, skerblijivih in prebrisanih, dobro podučénih ljudi, — več bi bilo po tem tudi premožnih, zadovoljnih deželanov — vsa domovina bi srečnejši prihajala. Akoravno pa vsaki zamore h temu kaj doprinesti, da se narod izobrazí in domovina osreči, naj več in naj ložeji je to za naše izobražene domorodce.

R. Kaj bi pa bilo dobro, da bi izobraženi domorodci za narod in domovino storili?

J. Tri stvari, prvič: da bi domorodci pri vsaki priložnosti se nosili, kakor pravi koreniti Slovenci; drugič: da bi si prizadevali pristo ljudstvo izobraziti, kolikor je za njihov stan potreba; tretjič: da bi, kar morejo, učilnice (šole) podpirali.

R. Kakó se pa nosi pravi koreniti Slovenec?

J. Na tenjko ti tega še povedati ne znam. On pač pri vsaki priložnosti skaže, da mu je vse milo in drago, kar je slovenskega.

R. Kaj pa naj storim gledé tega?

J. Ali se s Slovenci pogovarjaš, ali kake-mu Slovincu kak list pišeš, ali na Slovenskim kak napis kamor bodi napraviš, svoj materni jezik govori. To vsi narodi delajo, vsak v svojem maternim jeziku govori in piše. Bolj ko je narod izobražen, bolj spoštuje svoj materni jezik. Lepšega ni, kakor slišati slovensko gospódo po slovensko govoriti. Ako bi vedili naši gospodje, gospé in gospodične, kakó se jim slovenska beseda lepo prilíči, bi se pri vsaki priložnosti po slovensko pogovarjali. — Ako kaj bereš, naj bode kar hoče, vselej pazi, kaj bi bilo za naš narod koristnega. Naj ti bo nar bolj imenitno kar prid tvoje domačije zadene. Vse švajcarske puntarije, španjske mešarije in vsi škodljivi prepíri zavoljo vere niso vredni, de bi jih brali. — Rad beri od slavjanskih stvari; beri rad naše Novice, pa tudi še kake druge slavjanske Novine. Izobražen človek mora več znati, več vediti, in dalej viditi, kakor prost kmet, kateri samó naše Novice bere. Se najde sicer novín zadosti v drugih jezikih, pa te nikoli niso za nas takó zanimive (interessant), kakor slavjanske. Slavjanske so posebno za nas zložene, v njih najdeš kakor v jeden venec spleteno naj lepši cvetje iz vsih slavjanskih strani. — Svojo literaturo moramo mi podpirati; ako bi hotli čakati, da bodo kaki ptuji ljudje prišli naših bukv kupovat in našo slovestvo podpirat, bi lahko mogli doslej čakati, da bi angelj k sodnemu dnevú trobil.

(Dalje sledí.)

Obertništvo.

Naši rojaki se tudi po ptujim dobro obnašajo. Na Dunaji živí gosp. Franc Sajkota, fabrikant mašnih oblačil (paramentov), ki ne prodá samó na Dunaji veliko blagá, ampak ga tudi na Parsko, Prajsovsko in clo